

2 CENTESIMI

Predbrojka za Monarhija
inada 4 K za 3 mjeseca.
Pojedini broj 2 pare.

Abbonamento per la
Monarchia: Corone 4
per 3 mesi. Un singolo
numero 2 cent.

Abbonamenti für die
Monarchie vierteljährig
4 K, einzelne Nummer
2 Heller.

OMNIBUS

2 HELLER

Za cveštenje objava u
„Malom opjasku“ plaća
se za svaku rječ 2 pare.
Najmanja pristojba 30 p.

Per le inserzioni d'avvisi
nel „Notiziario d'affari“
si paga per ogni parola
2 cent. Tassa minimale
30 centesimi.

Jedes Wort im „Kleinen
Anzeiger“ kostet 2 h
Die niedrigste Taxe 30 h.

izlazi svaki dan osim nedjelje i svetka u 11 ura prije podne. Esce ogni giorno eccettuato le domeniche e feste alle 11 ant. Erscheint täglich außer an Sonn- und Feiertagen um 11 Uhr Vormittag.

Uprava i uredništvo — Amministrazione e redazione — Administration und Redaktion: Tiskara LAGINJA i dr. prije 1. Krmpotić i dr., PULA — Via Giulia br. 1.

NOTIZIE.

Locali.

I socialisti.

»Il Lavoratore« di Trieste organo dei socialisti se la prende coi »liberali« attorno il »Piccolo« per i fatti di Montegrando. Come bene dice il Lavoratore tutti i Montegrandesi dovrebbero venire scarcerati finchè si possa estendere l'atto d'accusa, nel mentre il »Piccolo« li vorrebbe tutti appiccicati a quest'ora. Pari tempo »Il Lavoratore« simpatizza coi »socialisti« di Pola che aiutarono la camorra polese nelle passate elezioni politiche e comunali. Come si può cadere in simili contraddizioni noi non possiamo intendere. La camorra è un male, ma peggiori ancora dei camorristi sono i sedicenti socialisti di Pola. Essi i »socialisti« di Pola furono la più grande causa dell'assassinio del Moscarda.

Essi i socialisti aspettavano i Gallesanesi e uno dei capi li condusse per la città eccitandoli a grida di provocazione. È là nell'osteria »all'Arco Romano« che i Gallesanesi si ubbriacarono coi denari della camorra, e partirono verso Montegrando coll'intenzione di menar strage.

Con tutta la sicurezza, perchè conosciamo bene l'ambiente nel quale si vive a Pola, affermiamo che se non vi sarebbe stata quell'ibrida coalizione liberale-socialista, non sarebbero accaduti i dolorosi fatti o ve ne sarebbero ma in minor numero.

»Il Lavoratore« se è sincero e onesto dovrebbe cacciare lontano da se i sedicenti socialisti di Pola e sputare loro in faccia l'epiteto che meritano di »traditori del proletariato«.

La logica dei nostri avversari è un unicum mai visto ne mai inteso.

»Il Giornaleto« trattando del fatto di Montegrando ove causa la camorra rimase vittima un Gallesanese, dice che siamo stati noi la causa del delitto, che noi abbiamo invitato i Montegrandesi di avventarsi sui Gallesanesi. E sapete da che premessa egli deduce un tanto?

Egli, il gran giornale, dice che dalle liste degli obblatori si può vedere come i Montegrandesi siano stati assicurati di ricevere dei sussidi nel caso che assalendo i Gallesanesi vadano in prigione!

Naturalmente quando si ragiona così, gli imbecilli vi devono prestare fede, e noi tiriamo innanzi.

Segno di cultura.

La notte scorsa le solite ignote mani stracciarono gli avvisi per il congresso generale della Posujilnica (Cassa croata) affissi ieri per gli albi della città.

Noi »barbari« croati e quegli altri »traditori della patria« d'italiani che non sono della camorra, non usiamo scendere a tali bassezze. Ci dicono sia un tanto, segno della venti volte scolare cultura! Sarà, ma non vi possiamo prestar fede.

L'ingratitude.

L'avanzarsi sempre più minaccioso dei turchi, nel XVI secolo, aveva promosso una lega contro di essi alla quale presero parte il papa, i Veneziani ed il re di Spagna. La flotta cristiana sotto il co-

mando di Don Giovanni d'Austria riportò presso Lepanto (1571) una completa vittoria sui turchi. La più grande flotta era la veneta con a bordo quasi tutti dalla Dalmazia. Oltre di ciò la Dalmazia mandò pure diverse galee in lotta. I croati si distinsero da eroi in quel cruento giorno e diedero un potente colpo all'invasore turco salvando così l'occidente da certa rovina.

Giorni addietro furono trasportate da Murano le ossa di Venier, ammiraglio della flotta capitanata da Giovanni d'Austria. Quasi tutti i principali giornali italiani parlarono in quell'occasione di tale guerra, ma nessuno non fece il benchè minimo cenno del valore dei nostri dalmati.

Simili esempi d'ingratitude conviene che cessino una buona volta e che rispettandosi a vicenda e riconoscendo a ognuno quello che gli appartiene c'incamminiamo nella via del progresso.

Varie.

Grande congresso degli studenti Jugoslavi a Ragusa.

Addì 20, 21 e 22 agosto avrà luogo nella croata Atene, nella gentile e rinomata Ragusa in Dalmazia, un grande congresso degli studenti Jugoslavi.

Finora si sono annunziati oltre 300 studenti croati, 130 serbi, e 30 sloveni. Naturalmente che il numero degli intervenuti aumenterà notevolmente.

Oltrechè essere il congresso un semplice ritrovo di studenti sarà pure una grande manifestazione di solidarietà Jugoslava, sarà una festa altamente civile e patriottica al di cui confronto il gracchiar delle rare sedicenti italiane fa muovere le labbra al riso.

Le feste di Praga.

Abbiamo parlato con diversi reduci dalle grandiose feste di Praga delle quali delle quali abbiamo fatto un cenno diversi giorni addietro. Dalle loro relazioni si comprende la grandezza della festa, e l'alto significato civile che esse hanno avuto per la valorosa nazione Ceca. Vi fu rappresentata tutta la principale stampa europea, specialmente la russa, la francese e gl'inglese. Alcuni capi redattori dei più grandi giornali come il »Times« ed altri vi intervennero in persona. Il corteo dei »sokolaši« era composto di 25 mila sokolaši e durò tre ore intere! Tutti ciò non può a meno di non empirci il cuore di un santo entusiasmo e di una ferma fede che il secolo XX sarà in realtà il secolo degli Slavi.

Geschäft.

Il foglio di L. Mayer, l'ebreo galiziano »Il Piccolo« fa delle estese relazioni sulla commemorazione di Garibaldi in Italia e sulle piazzuole dimostrazioni della scapestrata gioventù a Trieste, Parenzo e a. I stupidi, e ve ne sono ancora molti, credono al »patriottismo italiano« del Piccolo! Geschäft e null'altro che Geschäft signori miei. L'Ebreo! busarona chi non lo conosce. A Trieste: irredentista, a Vienna: pangermanista, a Zagabria: puro fra i puri e raschiategli tutte queste apparenze troverete: l'ebreo intento sempre a ingannare gli altri popoli.

HRVATSKA STBANA.

RUSIJA.

Kad govorimo o Rusiji, spominjemo ju s onim poštovanjem i s onim udivljenjem kojega gojimo naprama toj najvećoj slavjanskoj državi. Podpunoma smo uvjereni da će naša austrijska država, koja je u velikoj većini slavjanska, jedino onda koracati po putu napredka, bude li se prijateljski razumjela sa Rusijom, te sklopivši s ovom savez pustila neprirodni i po nju štetni vez što ju drži s Njemačkom, s tom najvećom protivnicom svega što je slavjansko.

Rusi su u mnogim stvarima narod koji se razlikuje od drugih, isto tako i prostrana Rusija sačinjava, na njekoji način, svijet za se.

Rusija se nije mnogo brigala da javlja svijeta svoje unutarnje stvari, svoj napredak; te time nije dozvoljavala da se židovski kapitalisti okorišuju na štetu ostalih naroda. Jedno od glavnih sredstava velike trgovačke špekulacije je žito. Prođe li za rukom uvjeriti svijet o slaboj ljetini, svi se onda požure te sklapaju pogodbe za veće količine žita a obično se pako desi da je ljetina dobra te istu jeftino dobavi židovski kapitalista koji ju po već sklopljenoj pogodbi prodaje manjimi tvrdkama, a ove trgovcima tako te uza svu obilnost žetve, narod plaća komad kruha skupim novcem.

Nego Rusija se ne daje tako lahko voditi za nos od židova. Mnogi koji ne poznaju dobro prefriganost tog prokletog plemena koji sisajući krv kršćanskim narodima, gospodski živi, zamjeraju Rusiji da više puta tobože barbarski postupi sa židovima. Nego uvaživši sve okolnosti, moramo reći da je još preblaga s njima. I zato i samo zato židovski »Il Piccolo« iz Trsta navaljuje na Rusiju. Po njemu tog slavjanskog orijaša davno bi bilo nestalo. Nego Rusija još živi i živiće, pa pukli od jada svi naši protivnici.

Kako proizlazi iz gore rečenoga, židovi su dakle krivi skupoci kruha i ostalih živeža, te su oni po tom najveći neprijatelji siromašnih slojeva naroda, u jednu rječ zakleti neprijatelji proletariata. Nu židov je lukav, on u potrebi da zasluži novac i pokrije oči drugomu, znati će vam i kršćanski vjeronauk predavati. Nu pošto, hvala pokvarenosti što ju njekoji tobože napredni ljudi donasaju, više ne vjeruju mnogi u vjeronauk to su se njekoji židovi proglasili vodjama socijalne-demokracije, kojoj je jedan od glavnih vodja za Austriji dr. Adler židov dušom i tielom.

Čuvaj se s toga hrvatski radniče pogubne te stranke koja te uništuje duševno i tielesno i zatvara ti oči pred pravom istinom.

I u zadnje vrijeme židovski su se špekulanti trudili da svijeta dokažu kako je tobože u Rusiji glad, da Rusija neće imati žita niti za svoju potrebu a kako bi za izvoz, da će dapače morati Rusija uvesti najmanje 10 milijuna hektolitara žita. Javljalo se celomuu svijetu veliku katastrofu zbog neplodne godine, te je radi toga ciena žita poskočila, siromah koji se muči da krvavim potom zasluži nešto

novca, skupo je plaćao kruh, a židov se smijao, smijao se i Adler i smijali se svi kolovodje mrske socijalne demokracije.

Ovih je dana napokon izdala Ruska vlada točan izvještaj o stanju žita u 72 pokrajinama (gubernijama) u Europejskoj Rusiji. Po tom izvješću proizlazi da Rusija ima ne samo dosta toga za svoju potrebu već da je od 1. augusta 1906. do 1. junija 1907. izvezla u inozemstvo okolo 100 milijuna hektolitara raznog žita i da ga još ima dosta za iznos. Manjkaju nam još podatke o žetvi iz Sibirije u Aziji.

Medjutim petrogradsko »Novo Vrieme« donosi iz Kišinjeva, glavnog grada pokrajine Besarabije, koja se pribraja u glavne žitnice ruske države, brzopjav ovog sadržaja: Punih dvanaest dana padala je obća kiša po svoj Besarabiji. Usjevi su u obće ne samo oživjeli, već su se tako popravili, da se sad može smjelo tvrditi, da će ova godina biti potpuno rodna i plodna. Pšenica, raž i ječam, sve stoji vanredno dobro, a kukuruz, kako se u pravo može poželiti. Siena biti će dosta. Samo voće i vinogradi ne stoje najpovoljnije.

Sve ove podatke crpismo iz krasno uređivanog tjednika »Tršćanski Lloyd«, Trst, Via Fabio Saverio P. 104, T. 246.

Preporučujući vrlo tu trgovačku smotru, drago nam je zabilježiti napredak posestrime Rusije koju neka Svemoguća očuva od vragova njezinih.

VIESTI.

Mjestne.

Za uapšenike iz Velog Vrha.

prenos K 160175

Nadalje darovaše:

- Edvard Tossutovich . . . . . 2[—]
- Petar Grozdanić . . . . . 1[—]
- Ivan Zic . . . . . 1[—]
- M. Jakocić . . . . . —20
- Theresa Menschik . . . . . 1[—]
- Theresina Zorzut . . . . . —50
- Josip Fatoretto . . . . . —50
- Kirsch . . . . . 1[—]
- Erminio Lonzar . . . . . 2[—]
- Giulio Hajek . . . . . 2[—]
- Simone Setko . . . . . 1[—]
- Crispino Devescovi . . . . . 1[—]
- Ivan Orlić . . . . . 5[—]
- Martin Maričić . . . . . 1[—]
- Ivan Ivić . . . . . 2[—]
- Innocente Curri . . . . . 1[—]
- Luigia Cervar . . . . . 1[—]
- Antonio Fanò . . . . . 1[—]
- Peculić Ivan . . . . . 1[—]
- A. V. . . . . 2'40
- Antun Puž umir. župnik — Mošćenice . . . . . 3[—]
- Anka Čović . . . . . 1[—]
- M. L. . . . . 2[—]
- Ivana Talijančić . . . . . 2[—]
- Rudolf Burić iz Pazina . . . . . 8'45
- Dr. Nikolić Zvonimir Bjelovučić iz Beča šalje . . . . . 20[—]

Ukupno K 1665'80

(Sluđi).

Laginja je progovorio!

Jedan od najpravednijih zakona je sveobće tajno izborno pravo glasa. Za to su se izborna pravo borili od vajakada svi slavenski zastupnici, te se je u tom

pitanju i naša hrvatska stranka borila rame u rame sa pravim socialisti.

Kako je poznato to se izorno pravo uvelo za izbor zastupnika u Beč, i nama svima je dobro na pameti dan 14. maja kad je narod s mogućim tim oružjem onako muževno progovorio i dao smrtni udarac kamori.

Nego sada dolaze na red izbori zastupnika za zemaljski sabor i izbori občinskih zastupnika. I jedni i drugi morati će se vršiti po sveobćem izbornom pravu. Naravno tako bez doći do toga ne može, nu na koncu konca pravica će pobjediti. Proti sveobćem tajnom pravu izbora najviše su galamili i galame talijanski liberalci, i to podpunim pravom s njihove strane.

Sveobće izorno pravo je smrt kamori. Puk je već sit njezinih prevara i kad se njemu daja moć znade je upotrebiti.

Pa ipak tu kamoru, tu zakletu neprijateljicu pučkih prava, prava sviju bez razlike staleža i kese, tu neprijateljicu najvrue želje social-demokratske stranke, ovdi u Puli podpomogaju.... socialisti!

U Bečkom se parlamentu raspravlja sada o sveopćem izbornom pravu za zem. sabore.

Digao se da govori i naš zastupnik dr. M. Laginja.

Govori najprije hrvatski da izkaže počast svome narodu, svome jeziku. Nastavlja govoriti njemački.

Govori da su on i svi njegovi sumišljenici tvrdo uvjereni kako će se okolnosti u cijelom Primorju promieniti na bolje bude li uvedeno sveopće izorno pravo i za zemaljske sabore. Zato će on uvijek glasovati za taj zakon. Parlament neka se odmah obrati zemaljskim saborima da čuje njihovu rieč. Osobito za Primorje nužno je da se uvede taj zakon. Ne misli on da je taj zakon kakav obći liek za sve bolesti, nego ipak uvjeren je da će Primorje od toga zakona imati goleme koristi u svakom pogledu.

Sutra će se nastaviti razprava o tom važnom pitanju.

Braći Hrvatima i Srbima u posestim zemljama.

Očajni boj za narodni obstanak sili nas da se većinom bavimo našim mjestnim prilikama nu srce naše prati i vaš pokret. I mi na zabojom na srcu čekamo što će se dogoditi u Banovini. Puni izkustva koliko se može slogom postignuti u ovim znamenitim danima za sav naš narod jednoga i drugoga imena, šaljući vam bratski pozdrav zaklinjemo vas da budete složni te s pjesnikom Pučić opetujemo:

Hrvat jedan a Sribljanin drugi
Jedan drugog ne će da poznade
Poznajte se, poznajte se jedni
Dokle vam je probitačno vrijeme.

Rodoljubima u Lojranu.

Čujemo dn se do malo dana vrše tamo občinski izbori. Javite što je na stvari. Nemojte zaspati i otresite se već jednom jednoga Markia i njegovoga skrivana... oprostite htjeli smo reći: načelnika Ferdinandota.

Dišiplinarno premještenje.

Kako javlja »Giornaletto« Preosvešteni Vladika dr. N. Milas kani premjestiti popa Popovića iz Peroja u Rižan u Dalmaciju, i to jer je Popović glasovao za kamorinu stranku. »Giornaletto« se silno srdi i daje njekoje upute Vladiki Milašu o hrvatskoj strani u Istri i u Dalmaciji, koje ne bi niti pas u maslu pojeo.

Prečastnom protopresviteru Jovanu Maričeviću ako se to dogodi naše čestitke što će se osloboditi neugodnog pomoćnika. Preosveštenom Vladiki Milašu naše poduno odobrenje a Flappu na izgled i razmišljanje.

Izvjeste hrvatske četverorazredne pučke škole Družbe sv. Cirila i Metoda u Puli sa usporednicom u Vinkuranu.

Primili smo izvješće za školsku godinu 1906.—1907. te razabiramo liepi napredak, što se ima zahvaliti vrlim učiteljskim silama a napose onoj marnoj pčeli ravnatelja g. Ernesta Jelusića. Imade još 4 učiteljica i 2 vjeroučitelja, jedan u Puli, drugi u Vinkuranu. Djece je bilo ukupno 374.

Kako je već bilo javljeno u broju od 3 i 4 t. mj. dođuće školske godine ustanoviti će se: »Nastavni tečaj« za djevojčice, u kojem će se podučavati u krojenju i šivanju, kućanstvu i time spojenim računstvom.

Taj će tečaj moći polaziti djevojčice, koje su svršile ovu našu pučku školu, te su voljne da se u tim predmetima izuče, te se tako opakrbe za život.

Dom in Svet.

Primili smo sedmi svezak krasno uređene i liepim ilustracijami ukrasene slovenske smotre »Dom in Svet«. U ovom su svezku slike 44 zastupnika u Bečkom parlamentu (Hrvati, Slovenci i dr.), a drugi slijediti će kasnije. Vrue preporučamo tu smotru, svima Hrvatima i Slovencima. Izlazi jedan put na mjesec. Košta 9 K na godinu, za dijake 7 K. Predplatu upraviti na upravu lista u *Marijanšču u Ljubljani*.

Primili smo sa zahvalnošću: Izvještaj kr. nautičke škole u Bakru za školsku godinu 1906./1907. Slijedeća školska godina početi će dne 1. rujna 1907. Upišivanje učenika obaviti će se dne 29., 30. i 31. kolozova od 9—12 sati prije podne u ravnateljskoj pisarni. Za dalje upute obratiti se ravnateljstvu škole.

Hoteli po moru.

Čujemo da će se u Dalmaciji uvesti jedna novost koja će primamiti mnogo svieta iz vana te donijeti koristi zemlji. Sagrađiti će se veliki brodovi sa hotelima na istima, biti će to hoteli po moru koji će ju se polagano amo i tamo pristajati u raznim lukama. Dalmacija ima jako zdravo podnebe, a tako liepo razvijenu obaju sa bezbroj susjednih otoka i otočića kao malo koja zemlja na svijetu, te godimice sve to više dolazi stranaca da vide izvanredne ljepote junačke naše sestrice Dalmacije.

Hrvati i Hrvatice!

Sjećajte se uvijek družde sv. Cirila i Metoda, kupujte uvijek njezine žigice, marke, olovke i sapun, cigaretni papir i drugo. Nezaboravite također u vašim potrebam obratiti se u tiskari i knjigovežnici te papironici Laginja i dr. Pula.

Svoj svome pak će se naš narod u malo vremena dignuti na vlastite noge.

Vlastnik i urednik: Tiskara LAGINJA i dr. Glavovodni urednik: J. Kusak

Priposlano.*)

Gosp. Ivan Leskovec

Pula.

Vi ste mene potvorili da sam ja krivac da je odpušten M. Perissa iz Promonture iz c. k. Arsenala.

Ako to meni ne dokažete Vas imenujem lažnjivcem i potvoriteljem.

Vi slušate Vašega prijatelja Ivana Kneza radnika u Arsenalu koji Vam nosi sve novosti koje se u Arsenalu događaju pa Vas savjetuje da ne idete pod »sablju« a ja se toga ne bojim.

Pula 8./7. 1907.

Josef Kljam.

*) Za članke pod ovim naslovom uredništvo ne preuzimlje nikakve odgovornosti.

Kupujte ,OMNIBUS'.

OGLAS.

Gostiona - Restaurant „Narodni Dom“.

Danas i slijedeće dane od 7 zapodne unapried

VELIKI KONCERT

prvoga tamburaškog zbora iz Zagreba.

Jamči se za dobru i točnu poslužbu. **ULAZNINA PROSTA.**

Istrianer Weinbaugenossenschaft

in **POLA**

hat stets am Lager Istrianer und Dalmatiner Weine bester Qualität.

Istrianer rot und weiss
Weine von . . . . . 36 bis 40 K
Roter Terranowein I. Qualität
. . . . . 44 „ 48 „
Muskateller weiss . . . . . 50 „ 60 „
Muskat dessert hochfein . . . . . 100 — — „
Lissaner Vugava . . . . . 70 — — „
Dalm. Blauweins . . . . . 50 — — „
Opallo . . . . . 44 — — „
hochfein . . . . . 50 — — „

Alle Preise verstehen sich per 100 Liter franco PDLA. Weinproben werden auf Verlangen in die Wohnung gestellt. Bestellungen können mündlich in Komtoir Viale Carrara, „Narodni Dom“, brieflich, oder telefonisch (Tel. Nr. 26.) erfolgen und werden sofort ausgeführt.

Narodna Tiskara i Knjigovežnica

LAGINJA i drug.

prije J. Krmpotić i drug.

Via Giulia br. 1. — PULA — Via Giulia br. 1.

PREPORUČA SE ZA:

TISKARSKE, KNJIGOVEŽKE, GALANTERISKE RADNJE

SAMA IZRADJUJE PEČATE

IMADE U ZALIHU TISKANICE I KNJIGE ZA P. N.

OBĆINE, CRKVE, ŠKOLE, = TRGOVAČKE KNJIGE, PISANOVDVJETNIKE, POSUJILNICE I KE ZA ŠKOLE, PISARSKIE I KONSUMNA DRUŠTVA = RISARSKIE POTREBŠTINE =

PRODAJA PAPIRA NA MALO I VELIKO.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugare, koji uplađuju zadrughih diełova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član te čisto bez ikakvog odbitka. plaća od istoga 4 1/2 %.

Vraća na štednju uložene iznose do 1000 K bez predhodnog otkaza, a iznose od 1000 K ako se nije kod uloženja suglasno ustanovilo veći ili manji rok za otkaz, uz otkaz od 8 dana.

Zajmove (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garancija.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati poslije podne; u nedjelju i blagdane osim julyja i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u vialo Carrara vlastita kuća (Narodni Dom) prvi pod desno, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

MARIA MARDEŠIĆ

Weingrosshandlung & Export

→ POLA — ISTRIN ←

Lieferantin des durchlauchtigsten Fürsten Ernst Prinz zu Windischgrätz, Johann Prinz zu Lichtenstein und anderer hoher Persönlichkeiten.

LISSANER INSELWEINE:

Weiss-Wein Maraschino naturstills	Roth-Wein Pospije (Spezialität)
Wugava I.	Opello (Blau-Wein) I (Hochfein)
II.	Opello II (Fein)
Roth-Wein Zarat (besonders empfindlich für Rekonvaleszenten)	